

Середа О.М.

аспірант;

Недосєков В.В.

доктор ветеринарних наук, професор,

завідувач кафедри епізоотології

та організації ветеринарної справи,

Національний університет біоресурсів

і природокористування України

ЛКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНІ ЗАХОДИ ЩОДО ПАРВОВІРУСНОЇ ІНФЕКЦІЇ СОБАК ТА КОТІВ

Інфекційні захворювання серед домашніх тварин мають широке розповсюдження та високу летальність. Найчастіше зустрічаються захворювання вірусної етіології. До основних вірусних хвороб дрібних домашніх тварин, які найчастіше реєструються лікарями ветеринарної медицини в Україні та інших країнах світу відносяться парвовірусні інфекції, зокрема, парвовірусний ентерит собак та панлейкопенія кішок [1, 2].

Вірус парвовірусної інфекції після проникнення в організм вражає в першу чергу тканини, клітини яких знаходяться в період активного поділу – кишечника, еритроцитів, лімфоїдної тканини та клітин міокарду. При цьому вірус викликає некрози [2].

Однією з найважливіших умов підтримки фізіологічного статусу тваринного організму є ефективне функціонування його імунної системи [7].

Практика показує, що господарі домашніх тварин звертаються у ветеринарні установи, як правило, в період прояву клінічних ознак інфекційних хвороб. У цьому випадку ветеринарний лікар приступає до лікування. Чим ширше спектр дії застосовуваних препаратів, тим більша ймовірність позитивного результату лікування, оскільки в процесі розвитку вторинних імунодефіцитів при вірусних інфекціях починають проявлятися вторинні вірусні та бактеріальні хвороби. Тому, науковий і практичний інтерес представляють комплексні препарати, що блокують або гальмують репродукцію вірусів і бактерій, що стимулюють імунну систему тварин.

Імунодефіцитні стани супроводжуються, як правило, багатьма хворобами. Корекція імунної системи могла б значною мірою

виправити становище. Одним із способів профілактики хвороб тварин, підвищення їх природної резистентності є застосування імуностимулюючих препаратів [6, 7].

Для того, щоб хвора тварина мала високі шанси на одужання важлива рання постановка діагностики та адекватне лікування парвовірусної інфекції, тому що ефективність лікування залежить від швидкості втручання, що сприяє швидкому одужанню хворої тварини [8].

На сьогоднішній день зустрічається декілька схем лікування парвовірусної інфекції собак та котів, кожна з яких спрямована на різні патогенетичні процеси, яка включає: голодну дієту, застосування противірусних препаратів, регідратаційної терапії, гемостатичних, протизапальних, в'язучих, протиблювотних, протимікробних, серцево-судинних, спазмолітичних засобів, гепатопротекторів, імуномодуляторів, пробіотиків, вітамінних препаратів і засобів, що поліпшують регенеративно-репаративні процеси [1, 6, 8].

В зв'язку з тим, що хвороба набула широкого розповсюдження, виникає необхідність у розробці й застосуванні ефективних схем лікування та потребує розробки більш сучасних схем лікування, які б давали високий відсоток виживаності хворих тварин.

В даний час спектр речовин, що володіють вираженою антивірусною активністю, як у профілактичному, так і терапевтичному аспектах досить обмежений. Тому, крім створення вітчизняних аналогів закордонних препаратів науковий і практичний інтерес представляє оцінка застосування противірусних препаратів у практиці.

Найбільш перспективними напрямками попередження і терапії інфекційних хвороб є наступні:

– блокування або гальмування репродукції вірусу в осередку ураження, а також зниження рівня вірусемії за допомогою високоефективних інгібіторів розмноження вірусів;

– стимуляція імунної реакції організму за допомогою специфічних вакцинних препаратів, а також неспецифічних імуностимуляторів [1, 6, 8].

Імуностимулятори – група лікарських засобів, дія яких спрямована на посилення імунної відповіді. До них можуть належати не лише фармакологічні форми, але й харчові добавки, адьюванти та інші агенти, які прискорюють або збільшують інтенсивність імунних процесів [4, 5].

Для активної імунопрофілактики парвовірусного ентериту собак широко використовують вітчизняні і зарубіжні моновакцини Парвоваккарніворум, Парводог, Прімадог (Франція) та асоційовані вакцини: Нобівак ДНРРі, Біовак-РА, Біовак-ДРА, Мультикан-2, 4, 6, Гексаканівак, Пентаканівак; Вакцідог, Трівірокан, Гексадог (Франція); Вангард-5, 7.

Для котів рекомендовано проводити щорічну вакцинацію для запобігання захворювання комплексними вакцинами які в своєму складі містять антигенні штами в тому числі і до панлейкопенії, такі вакцини, як: Нобівак Трикет Тріо, Квадрікет, Феловакс, Мультифел 4, Біофел, Вітафел та ін [3].

Для пасивної імунізації щенят, придбаних від невакцинованих сук або при неблагополучній епізоотичній ситуації, особливо в розплідниках і клубах собаківництва, радимо використовувати моноспецифічний імуноглобуліни або моновалентні гіперімунні сироватки проти парвовірусного ентериту собак, також інші полівалентні сироватки, для котів.

В якості специфічних препаратів застосовують моно або полівалентні гетерологічні гіперімунні сироватки проти панлейкопенії кішок [1].

Для щеплення тварин бажано використовувати препарати, які б стабілізували імунну відповідь на введення антигену. Як відомо, їх застосовують не тільки з профілактичною, але й з лікувальною метою в якості імунокоректорів первинних і вторинних імунодефіцитів та противірусних засобів прямої дії на ранніх стадіях вірусного інфекційного процесу (Прудников В. С., 2000; Сливка Г. В., 2003; Іванченко І. М., 2004; Деєва А. В., 2005; Ожерелков С. В., 2005) [3].

Вакцинопрофілактика сприяє зниженню захворюваності тварин. Проте існують труднощі щодо імунопрофілактики, пов'язані з якістю вакцин. Особливо це стосується антигенної однорідності вакцинних і циркулюючих серед собак епізоотичних штамів збудників, перш за все, досить поширених інфекційних хвороб, зокрема парвовірусного ентериту [3].

Безсистемне використання вакцин не забезпечує формування стійкого імунітету, чим сприяє циркуляції вірусу.

Не дивлячись на досягнуті успіхи в науці, положення з парвовірусною інфекцією собак та котів продовжує залишатись тяжкою у багатьох країнах світу в тому числі і в Україні.

Підсумовуючи вищевикладене, можна зробити висновок про те, що сучасні потреби ветеринарної медицини вимагають розробки нових фармакологічних препаратів, які б забезпечували не тільки ефективність лікування захворювання, але й проявляли імунокорегуючий вплив на клітинну та гуморальну ланки імунітету серед собак та котів при щепленні вакцинами, що є актуальним напрямом наукових досліджень.

Список використаних джерел:

1. Горчакова М. Д. Новое в лечении панлейкопении кошек / М. Д. Горчакова, Ю. М. Бойкова, С. Э. Жавнис // Росс. вет. журнал. Мелкие домашние и дикие животные. – 2014. – № 6. – С. 28–31.
2. Гусаков В. В. Особливості сучасного захисту від парвовірозу собак в Україні / В. В. Гусаков, І. П. Гаврилова // Ветеринарна практика. – 2008. – № 9. – С. 6–9.
3. Ільїна О. В. Індикація збудників та удосконалення вакцинопрофілактики парвовірусного ентприту і чуми собак: автореф. дис. канд. вет. наук: 16.00.03 Ветеринарна мікробіологія, епізоотологія, інфекційні хвороби та імунологія / Ільїна Оксана Валеріївна. – Х., 2011. – 24 с.
4. Ільїнська І. Ф. Загальна характеристика імуномодулторів та їх класифікація / І. Ф. Ільїнська, І. В. Копосова, І. В. Ткаченко – 2007 – електронний ресурс доступу: URL <ftp://ftp1.ifp.kiev.ua/original/2007/ilyinskaya.pdf>
5. Нестерова І. В. Иммунотерапия и иммуностропные препараты / И. В. Нестерова, А. А. Старченко, С. А. Иванова, А. С. Симбирцев – Справочник по иммунотерапии для практического врача. – М.: Диалог, 2002. – С. 88-99.
6. Половинка В. В. Усовершенствование методов диагностики и лечения при парвовирусном энтерите собак: дис. канд. вет. наук: 16.00.03 Ветеринарна мікробіологія, вірусологія, епізоотологія, мікологія с микотоксикологією і імунологія/ Половинка Владимир Викторович. – 2005. – 171 с.
7. Хаитов Р. М., Пинегин Б. В. Современные иммуномодуляторы: основные принципы их применения // Имунологія. 2000. – № 5. – С. 4–7.
8. Тири Э. Алгоритм действий при подозрении на парвовирус у собаки / Э. Тири // Ветеринар 2006. – № 6. – С. 16-19.